

Milé kolegyně, milí kolegové,

finanční zprávy poslední doby jsou tak zásadní, že spolehlivě plní první stránky novin. Dvojciferná inflace, razantní zvýšení úrokových sazeb a naposledy jmenování Aleše Michla guvernérem České národní banky. Zejména po prezidentově volbě nejvyššího strážce financí v zemi se okamžitě vyrojily desítky komentářů a spekulací. Především kolem dalšího vývoje sazeb, protože o budoucím guvernérovi je známo, že v poslední době v bankovní radě hlasoval proti jejich zvyšování. Jsem toho názoru, že guvernéř, ať je jím kdokoli, musí řešit reálné problémy naší ekonomiky. A v toto směru má Aleš Michl na stole vyloženy úplně stejné karty jako jeho předchůdce Jiří Rusnok: vysoká inflace, výrazná inflační očekávání a stále slábnoucí naděje, že dvojciferná čísla jsou jen krátkodobou záležitostí. Fiskální politika ve vleku deficitů a pod tlakem na jejich další zvýšení. Koruna slabší, než by ČNB chtěla, a nezaměstnanost stále extrémně nízká.

Rozhodnutí nejen nového guvernéra, ale hlavně výroky celé bankovní rady založené na většinovém konsenzu, jsou nutně těmito faktory determinovány. ČNB je strážcem stability měny a já doufám a věřím, že její rozhodnutí budou vždy v souladu s tímto zadáním.

Přeji Vám vše nejlepší!

Monika Zahálková, výkonná ředitelka

Aktuálně

ČNB zvýšila sazby, čeká slabší růst a až 15% inflaci

Česká národní banka zvedla základní úrokovou sazbu na nejvyšší úroveň za víc než 20 let a v nové prognóze čeká pro letošní rok nižší hospodářský růst a vyšší inflaci než dosud. Zvýšení základní úrokové sazby o 0,75 procentního bodu na 5,75 % bylo pro trh překvapením.

ČNB zvýšila již po šesté za sebou sazbu v nadstandardním rozsahu o více než 0,25 procentního bodu. Analytici přitom očekávali, že sazba poroste jen o 0,5 %. Takto vysoko byla sazba naposledy v roce 1999. Důvodem jejího zvyšování je nadále rostoucí inflace umocněná válkou na Ukrajině a snaha centrální banky tlumit inflační očekávání.

Podle hlavního ekonoma České bankovní asociace Jakuba Seidlera se ukazuje, že ČNB stále považuje za důležitější krotit inflaci než se obávat negativních dopadů vyšších sazeb na reálnou ekonomiku. „*Tento růst*

sazeb však již letošní dvoucifernou inflaci nezvrátí, hraje se o inflaci příštího roku," upozornil Jakub Seidler. Analytici přitom očekávají, že sazby letos dosáhnou svého vrcholu na úrovni kolem 6,5 %.

ČNB současně s měnovým rozhodnutím zveřejnila i novou, aktualizovanou prognózu vývoje makroekonomických ukazatelů. Růst spotřebitelských cen v nové prognóze čeká pro letošek na průměrných 13,1 %, během roku až téměř 15 %. Příští rok by inflace měla klesnout na 4,1 %. V předchozí únorové prognóze před vypuknutím války na Ukrajině počítala banka letos s průměrnou inflací 8,5 % a příští rok 2,3 %. Rizika a nejistoty nové prognózy označila rada ČNB jako výrazná.

Odhad vývoje ekonomiky pro letošek ČNB zhoršila a pro příští rok mírně zlepšila. Letos čeká růst hrubého domácího produktu o 0,8 % a příští rok o 3,6 %. Růst HDP během letošního roku výrazně zpomalí a ve druhé polovině roku ekonomická aktivita dokonce meziročně mírně poklesne.

ČBA Hypomonitor: úrokové sazby vzrostly na 4,4 %

Banky a stavební spořitelny poskytly v dubnu hypoteční úvěry v celkovém objemu přes 17,5 mld. Kč. Oproti březnu tak objem i počet poskytnutých hypoték výrazně propadl zhruba o 40 %. Zesílil i meziroční pokles, který překonal 60 %. Citelný propad nových hypoték v dubnu způsobil patrně nová přísnější pravidla ČNB. Jejich očekávaná platnost zároveň vedla k určitému předzásobení v dřívějších měsících, což se ve slabších dubnových číslech také promítlo. Úroková sazba u skutečně nových hypoték bez refinancování v dubnu vzrostla na 4,4 % z březnových 4,15 %. Růst hypotečních sazeb tak dle očekávání pokračuje a tento trend uvidíme i v dalších měsících vzhledem k dalšímu růstu tržních úroků. Uvedené informace plynou [z dat ČBA Hypomonitoru](#), který zachycuje data všech tuzemských bank a stavebních spořitelen poskytujících hypoteční úvěry na domácím trhu.

Dubnová inflace překročila 14 %

Pokračující růst inflace převyšuje očekávání analytiků i centrální banky. V dubnu inflace dále citelně zrychlila, a to na 14,2 % z březnových 12,7 %. Odhad trhu činil 13,2 %, odhad ČNB pak 13,8 %. Hlavní příčina dubnového zrychlení meziroční inflace šla na vrub cenám spojeným s bydlením. Cena elektřiny vzrostla v meziročním srovnání o 30 % (v březnu o 24,7 %), cena plynu pak o 44,2 % (v březnu o 37,7 %). Tyto faktory přispěly k meziročnímu zrychlení cen o zhruba 0,3 procentního bodu, obdobně jako v minulém měsíci. Dále opět zrychlilo imputované nájemné, a to z 16,3 na 17,7 % meziročně, což přispělo k meziroční inflaci necelými 0,2 procentními body. Celkově ceny bydlení v dubnu zrychlily inflaci o cca 0,6 procentního bodu. Růst cen v kategorii bydlení dosáhl meziročně 20 % a je nejvyšší od konce roku 1998 (na začátku roku 1998 přesahoval 30 %). Dalším silným proinflačním faktorem byly ceny potravin, jejichž meziroční dynamika dosáhla 10,7 %, což je nejvíce od konce roku 2008. Dubnová čísla posouvají inflační výhled pro letošní rok směrem ke 14 %.

ČBA Focus se zaměřil na ceny energií

Další díl diskuzního pořadu ČBA Focus se zaměřil inflaci ve výši, kterou nepamatujeme již léta. Jak dlouho může centrální bance trvat, než se jí podaří inflaci zkrotit? A kde jsou hranice pomoci domácnostem a firmám, které jsou neustálým zdražováním klíčových komodit a zejména energií ohroženy? Měla by být pomoc adresná nebo plošná? To jsou hlavní otázky, které probírala moderátorka pořadu Petra Krmelová s Mojmírem Hamplm, členem Národní rozpočtové rady a bývalým viceguvernérem ČNB, Jakubem Seidlerem, hlavním ekonomem ČBA, a Pavlem Cyrianim, místopředsedou představenstva ČEZ. Sledovat ČBA FOCUS můžete na [YouTube](#) nebo si ho můžete poslechnout na [Spotify](#).

Aleš Michl se stal guvernérem ČNB

Prezident Miloš Zeman jmenoval Aleše Michla guvernérem České národní banky. Dosavadní člen bankovní rady se funkce ujme od července. Nahradí Jiřího Rusnoka, kterému v červnu končí druhý mandát a znovu kandidovat nemůže. Aleš Michl v minulosti mimo jiné působil v Raiffeisenbank a byl externím poradcem někdejšího premiéra Andreje Babiše (ANO). Členem bankovní rady ČNB je od konce roku 2018.

Aleš Michl a další člen bankovní rady Oldřich Dědek opakovaně jako jediní ze sedmičlenné bankovní rady hlasovali proti zvyšování úrokových sazeb. Domnívají se, že zvyšování sazeb na současnou inflaci nezabere, naopak poškodí export a ekonomiku. Aleš Michl také po svém jmenování na Pražském hradě řekl, že na svém prvním zasedání bankovní rady v srpnu navrhne ponechání úrokových sazeb a uvedl, že návrat inflace k dvouprocentní hranici potrvá dva roky.

Bankéři diskutovali o udržitelé ekonomice

Česká bankovní asociace uspořádala začátkem května ve spolupráci s Evropskou investiční bankou (EIB) konferenci „*Geopolitical uncertainty: how can we finance a faster and safe green transition in the Czech Republic?*“. V zahajovacích projevech nejprve viceprezidentka EIB Lilyana Pavlova prezentovala evropské iniciativy na podporu zelených investic s cílem nejen zpomalit změnu klimatu, ale také zlepšit energetickou bezpečnost. Viceprezident ČBA a CEO Komerční banky Jan Juchelka nastínil přístup ČBA a bank k financování přechodu české ekonomiky k vyšší udržitelnosti. Politickou strategii vysvětlil náměstek ministra průmyslu a obchodu René Neděla. Hlavní ekonom ČBA Jakub Seidler navázal analýzou českého makroekonomického prostředí jako komplikovaného nástupního prostoru pro energetickou transformaci, zatímco hlavní ekonomka EIB Debora Revoltella nastínila možné bariéry „zelených“ investic v ČR a EU. Panel moderovaný gestorem Komise pro udržitelné finance ČBA Petrem Procházkou se zaměřil na přístupy k podpoře investic do energetické účinnosti, do úspor energie a zelených inovací. Na tato témata v panelu diskutovali Shiva Dustdar, vedoucí Innovation Finance Advisory EIB, výkonný ředitel specializovaného financování skupiny ČSOB Vladislav Nožička, manažer inovací a rozvoje ČEZ ESCO Jiří Novotný a zakladatel a partner Tilia Impact Ventures Petr Vítek.

Bankovní identita umožňuje registraci do Národní knihovny

Možnosti využití bankovní identity se dále rozšiřují. Nejnověji ji lze využít pro vzdálenou [registraci do Národní knihovny ČR](#). Registrace do Národní knihovny umožňuje během několika minut aktivovat čtenářské konto a tím získat přístup k digitalizovaným dílům nedostupným na trhu nebo k licencované databázi. Vzdálená registrace platí na jeden rok za

poplatek 100 korun. Registrovaní ale neobdrží klasický čtenářský průkaz a některé služby knihovny tak nemohou využívat. Pro jeho získání je třeba osobně navštívit Klementinum a registraci dokončit. Čtenář si pak může půjčovat knihy a dokumenty nebo využívat studovny.

Číslo týdne

14,2 %
inflace v dubnu 2022

Z legislativy

§

Rozšíří se možnosti k prolomení bankovního tajemství

Ministerstvo financí by nově mělo získat možnost prolomit bankovní tajemství v případě, že půjde o spolupráci s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF). Podle návrhu [zákona](#) o spolupráci České republiky s OLAF a novel zákonů o bankách, spořitelních úvěrních družstvech a o centrální evidenci účtů by si v takovém případě mohlo ministerstvo vyžádat od bank a družstevních záložen výpis transakcí a získávat také informace v centrální evidenci účtů. Navrhovaná právní úprava je nezbytná pro určení příslušného orgánu s pravomocí informace požadované úřadem OLAF v rámci jeho

vyšetřování získávat a dále je úřadu OLAF předávat. Obecně spolupráce s OLAF, který mimo jiné vyšetřoval i kauzu Čapí hnízdo, funguje tak, že úřad prostřednictvím MF předá svá doporučení z kontroly řídicímu orgánu v ČR. Ten na základě těchto doporučení vyhodnotí, zda zahájí vlastní kontrolu, jejímž výsledkem může být například řízení o odnětí dotace nebo zda se s doporučením OLAF neztotožní.

Finanční vzdělávání

European Money Quiz 2022 má své vítěze

V celoevropském finále pátého ročníku soutěže [European Money Quiz](#), která se zaměřuje na finanční gramotnost 13 až 15letých studentů, byly nejúspěšnější týmy Norska, Itálie, Irsko, Srbsko a Malty. První tři týmy získají od Evropské bankovní federace (EBF) finanční odměnu, pěti nejúspěšnějším týmům také náleží odměna ve formě dvoudenního výletu do Bruselu s návštěvou vybraných evropských institucí. Soutěž je součástí iniciativ EBF v oblasti finanční gramotnosti, které upozorňují na význam finančního vzdělávání mladých lidí. V České republice je koordinátorem soutěže již tradičně Česká bankovní asociace. V on-line finále soupeřilo ve svých finančních znalostech celkem 29 dvoučlenných studentských týmů, jejichž úkolem bylo co nejrychleji a samozřejmě správně zodpovědět celkem 20 kvízových otázek týkajících se, kromě jiného, i udržitelnosti, internetových podvodů, sestavování rozpočtu a kryptoměn.

Téma

Bankovní asociace zhoršila odhad růstu ekonomiky

Experti České bankovní asociace se shodli na aktualizované prognóze vývoje ekonomiky, která počítá se zhoršením většiny makroekonomických údajů. Česká ekonomika letos zpomalí na 1,8 %, rizika stagflačního vývoje sílí a reálné mzdy letos citelně propadnou. Analytici však zároveň upozornili na extrémní nejistoty dané především vývojem konfliktu na Ukrajině.

Postpandemické oživování globální ekonomiky narušilo koncem února zahájení ruské válečné agrese na Ukrajině. To dosavadní relativně příznivá očekávání ohledně budoucího ekonomického vývoje úplně změnilo. Konflikt v Evropě přináší kromě obrovských lidských tragédií řadu nepříznivých ekonomických dopadů. *„Ruská agrese na Ukrajině otočila začátkem letošního roku směřování světové ekonomiky a zapříčinila, že po dvou pandemických letech bude ekonomika čelit neméně obtížné situaci i letos. Vysoké ceny energií, problémy v dodavatelských vztazích a citelný růst cen budou podvazovat ekonomický růst po celý letošní rok,*“ uvedl hlavní ekonom ČBA Jakub Seidler.

Růst nepřesáhne 2 %

Růst tuzemské ekonomiky dle prognózy ČBA v letošním roce zpomalí oproti původním odhadům na polovinu. Zatímco předchozí prognóza z počátku února předpokládala růst o 3,7 %, ta současná ho odhaduje na 1,8 %. Odhad je tak v tomto ohledu mírně optimističtější ve srovnání s poslední prognózou ČNB či ministerstva financí. To je však dáno i tím, že prognóza ČBA při svém vzniku již znala odhad růstu za první čtvrtletí. Navzdory příznivějšímu výsledku prvního čtvrtletí prognóza předpokládá mezičtvrtletní propad ekonomiky ve druhém a třetím čtvrtletí. Meziroční růst ekonomiky se tak bude pohybovat v druhé polovině letošního roku poblíž nuly a některé prognózy bank čekají i mírný pokles.

Inflaci táhnou ceny bydlení

Růst cen nadále překvapuje a v dubnu zrychlil nad očekávání trhu i centrální banky na 14,2 %. To přináší i rizika pro letošní odhad inflace, kterou prognóza vidí na úrovni 12,5 %. Zrychlování inflace je letos taženo především cenami spojenými s bydlením, růstem cen potravin a také pohonných hmot.

Ekonomové prognostického panelu se obecně shodovali, že v oblasti inflace existují rizika ve směru vyšších hodnot, a to pro letošní i příští rok. Zejména ceny energií citelně vzrostly i pro dlouhodobé kontrakty příštího a přespříštího roku, což bude přinášet další proinflační rizika, pokud se situace na trhu neuklidní. V příštím roce čeká panel průměrnou inflaci ve výši 4,5 %, nejvyšší odhad pak hovoří o 7 %.

Zaměstnanci si pohorší

Průměrné mzdy by měly v letošním roce růst obdobně jako loni zhruba o 6 %. Nebudou tak zdaleka kompenzovat rychlý růst cen a reálné mzdy proto poklesnou o více než 6 %. V příštím roce pak prognostický panel čeká návrat růstu reálných mezd, a to o 1,5 %. Ačkoli pro příští rok předpokládá konsensus odhadů obdobnou dynamiku kolem 6 %, nelze vyloučit zesílený tlak ze strany odborů i zaměstnanců kompenzovat vysokou inflaci z letošního roku.

Sazby ještě mírně vzrostou

Nad očekávání rychlejší růst cen se promítl i v podstatně rychlejším růstu úrokových sazeb ze strany ČNB. Ta v posledních několika čtvrtletích zvýšila úrokovou sazbu až na nynějších 5,75 %. Podle poslední prognózy ČNB by mohly jít úrokové sazby dále nahoru, což podporují i sílící proinflační tlaky. Prognostický panel tak předpokládá koncem června další zvýšení úrokových sazeb. Prozatím čeká koncem letošního roku základní sazbu ČNB na úrovni 6 % a příští rok ve výši 4 %.

Navzdory citelnému růstu úrokových sazeb a větší atraktivitě koruny v očích zahraničních investorů prognostický panel ČBA nepředpokládá výraznější posílení koruny. Koncem letošního roku by se měla koruna dle konsenzu pohybovat kolem úrovně 24,3 Kč za euro a v roce příštím u 24 Kč za euro.

Sílí tlak na prohloubení deficitu

Deficit hospodaření státu pro letošní rok odhaduje prognóza ČBA na 4,9 % HDP, což je oproti předchozí prognóze zhoršení následkem nepříznivých důsledků války na Ukrajině. Ačkoli doposud inkaso daňových příjmů překvapovalo spíše pozitivně, konsolidace veřejných financí bude vzhledem k mimořádným okolnostem probíhat pomaleji, jelikož bude přinášet řadu nestandardních výdajů. Celkové zadlužení veřejného sektoru se tak v příštím roce dostane dle mediánu odhadů k 45 % HDP. „*Potřebná střídmost fiskální*“

politiky a energetická krize pravděpodobně sníží politický kapitál a zdroje pro tolik potřebné strukturální reformy," dodal Jaromír Šindel, hlavní ekonom Citibank.

Ukazatel	2021 (skutečnost)	2022 (prognóza)	2023 (prognóza)
Růst reálného HDP (%)	3,3	1,8	2,8
Růst spotřeby domácností (%)	4,3	1,1	1,8
Růst vládní spotřeby (%)	3,0	2,0	1,5
Růst investic (bez zásob, %)	0,6	2,6	4,0
Růst vývozu (%)	5,0	1,0	4,1
Růst dovozu (%)	11,4	1,4	3,9
Míra inflace: CPI (%) průměr	3,8	12,4	4,5
Míra inflace: CPI (%) konec roku	6,6	11,9	2,9
Podíl nezaměstnaných osob (MPSV): průměr (%)	3,8	3,4	3,3
Průměrná nominální mzda (růst v %)	6,1	6,3	6,0
Průměrná reálná mzda (%)	2,3	-6,1	1,5
Vládní deficit/přebytek (% HDP)	-5,9	-4,9	-3,7
Vládní dluh (% HDP)	41,9	44,3	45,1
Základní sazba ČNB 2T REPO (%): konec období	3,75	6,00	4,00
3M-PRIBOR (%): průměr	1,13	5,90	5,40
Základní sazba ECB (%): konec období	0,00	0,50	1,00
Kurz CZK/EUR: průměr	25,67	24,50	24,20
Kurz CZK/EUR: konec roku	24,89	24,30	24,10
Růst reálného HDP v eurozóně (%)	5,2	2,4	2,1
Ceny ropy (USD za barel): brent průměr	71	104	92
Růst bankovních úvěrů klientských (%)	5,4	4,7	4,8
Růst bankovních úvěrů domácnostem (%)	8,6	7,0	4,8
Růst bankovních úvěrů (nefinančním) podnikům (%)	0,8	3,8	4,3
Růst bankovních vkladů klientských celkem (%)	8,8	6,1	5,5